

intervju

NATAŠA KANDIĆ, KORDINATORKA KOLACIJE
REKOM

Srbija nema kritičku opoziciju

Premijer Srbije se veoma čuva da ne kaže ružnu riječ na račun ubijenog premijera Đinđića. On ga citira najčešće, kada hoće da potencira koliko se promijenio u političkom i kulturološkom smislu. Predsjednik Srbije je „zaboravio“ šta je nekada govorio

MONITOR: *Nedavno se navršilo deset godina od smrti Slobodana Miloševića. Danas su neki njegovi bliski saradnici na vlasti u Srbiji. Ima li to, za vas, neke veze i sa tim što Slobodan Milošević nije nikada osuđen ni od jednog suda, sem što se u presudi za ubistvo Ivana Stambolića pominje kao naručilac ubistva?*

KANDIĆ: Povratak SPS-a i bliskih saradnika Slobodana Miloševića omogućili su bivši predsednik Srbije, Boris Tadić, i Demokratska stranka. I to bez uslova, mislim pre svega, na odnos prema odgovornosti za ratove i izvršene ratne zločine i pogrešnu politiku prema Kosovu. Generale, koji su najodgovorniji za ratne zločine, Boris Tadić je prihvatio kao najbliže saradnike i partnere. Posle 5. oktobra, javnost je očekivala da nova vlast kaže da su Milošević i generali (VJ i MUP-a) odgovorni za bombardovanje zemlje, i da je to razlog zašto je manje birača glasalo za njega nego na prethodnim izborima. To se nije dogodilo, nego je nova vlast dala legitimitet SPS-u i time otvorila vrata za novo tumačenje neposredne prošlosti.

MONITOR: *Kako ocenjujete izjave koje je, tumačeći Miloševićevu ulogu u raspletu jugoslovenske krize, povodom godišnjice njegove smrti, dao ministar spoljnih poslova Srbije i predsjednik SPS-a, Ivica Dačić?*

KANDIĆ: Predsednik SPS-a i ministar spoljnih poslova, Ivica Dačić je povodom desetogodišnjice smrti Slobodana Miloševića, obelodanio novo tumačenje uloge Slobodana Miloševića. Precizirao je da je Milošević zaslužan za stvaranje Republike Srpske i za donošenje Rezolucije 1244 koja omogućuje Srbiji da pregovara sa predstavnicima institucija Kosova bez priznanja nezavisnosti. Ministar spoljnih poslova Srbije ima isto stanovište o zaslugama Miloševića kao ratni zločinac Nikola Šainović, koji se nakon izdržane kazne vratio s velikom dobrodošlicom u stranku. Nema više skrivanja iza Milorada Vučelića, koji godinama preko svog magazina *Pečat* piše o Republici Srpskoj kao „ratnom plenu“ koji je osvojen zahvaljujući Miloševiću. Više nisu potrebne kulise (*Pečat*, Mrkonjić i Vulin), sada nam ministar Vlade kaže da „ne bi bilo drugačije Srbije“

Centar

Nema više skrivanja iza Milorada Vučelića, koji godinama preko svog magazina *Pečat* piše o Republici Srpskoj kao „ratnom plijenu“ koji je osvojen zahvaljujući Miloševiću. Više nisu potrebne kulise, sada nam ministar Ivica Dačić kaže da „ne bi bilo drugačije Srbije“ da nije bilo Miloševića. U pitanju je pokušaj revizije istorije, na temelju činjenice da Milošević nije osuđen, da je aktuelna vlast iz redova SNS-a blisko saradivala sa Miloševićem

je Vlada suviše popustljiva prema zahtevima Prištine, i da „suviše daje”. Premijer Srbije se veoma čuva da ne kaže ružnu reč na račun ubijenog premijera. Predsednik Srbije je „zaboravio” šta je nekada govorio.

MONITOR: *Sadašnja Vlada, u kojoj ima i Đinđićevih ministara i saradnika, zahvaljujući prije svega čestim asocijacijama njenog predsjednika, legitimise se i kao dio Đinđićevog „testamentarnog” nasljedaa. Koliko je to vladajućoj SNS, a posebno Vučiću, pomagalo u izbornim uspjesima i hoće li biti jedna od njenih predizbornih „karaata”?*

KANDIĆ: Aktuelna Vlada je otišla dalje u „razgovorima” sa Kosovom od Vlade kojoj je na čelu bio

pokojni premijer Đinđić. Nema nijednog razloga da se u izbornoj kampanji, Aleksandar Vučić poziva na Đinđića. On ga citira u drugim situacijama, najčešće, kada hoće da potencira koliko se promenio u političkom i kulturološkom smislu.

MONITOR: *Haški tribunal je promijenio stav prema obavezama Vojislava Šešelja: on ne mora da se pojavi na sudu 31. marta na izricanju presude. Iz Vlade Srbije su dolazila nejasna objašnjenja o namjerama Vlade u vezi sa prethodnim zahtjevom da se Šešelj pošalje u Tribunal na izricanje presude. Kako bi to trebalo da razumijemo?*

KANDIĆ: Haški tribunal je pokazao da sud kao institucija nema rešenje u slučaju divljeg i primitivnog „klikeraša”, kojem pomažu i lažljivi lekari. Budući da smo svedoci da

da nije bilo Miloševića. U pitanju je pokušaj revizije istorije, na temelju činjenice da Milošević nije osuđen, da je aktuelna vlast iz redova SNS-a blisko saradivala sa Miloševićem, te da se neće suprotstaviti tom pokušaju, i da je EU veoma blagonaklona prema aktuelnoj vlasti, tumačeći njenu spremnost da razgovara sa Prištinom kao saglasnost za članstvo u UN (bez priznavanja nezavisnosti).

MONITOR: *Dan kasnije, kao i svake godine, porodica Zorana Đinđića, aktuelna Vlada i politički lideri DS-a i više stranaka koje su za proteklih 13 godina proistekle iz DS-uglavnom, obilježili su taj tragični datum. Šta njih danas povezuje, sem što su formalno, opozicija vlasti na predstojećim izborima?*

KANDIĆ: Danas Srbija nema kritičku opoziciju. Događa se da opozicioni lideri javno kažu da

Hašim Tači je izabran zahvajujući kosovskim Srbima.

Opozicija je protiv Hašima Tačija, protiv osnivanja Specijalnog suda za zločine OVK, i protiv Briselskog sporazuma, a to znači da je protiv Amerike. U tome je prednost Hašima Tačija. On je prihvatio osnivanje Specijalnog suda pred kojim će se naći neki njegovi najbliži saradnici, a ni on nije zaštićen

Šešelj nije bolestan, postavlja se pitanje zašto je on na slobodi ako nema presudu, kojom je oslobođen. Velika je greška Tribunala što je Šešelju ograničio pravo na pravičnu presudu u razumnom roku. Osim toga, panike vlasti ne bi bilo da je neki Vladin pravnik pročitao Pravila Tribunala o postupku i dokazima u kojima piše da okrivljeni nije obavezan da prisustvuje izricanju presude. Problem će nastati ako Šešelj dobije veću zatvorsku kaznu od dve trećine izdržanih godina u pritvoru. U tom slučaju, Vlada ga mora predati hitno, bez oklevanja, ali verovatnije je da će zatvorska kazna pokriti njegov pritvor. Ostaje da vidimo.

MONITOR: *Na Kosovu je situacija prilično uznemirujuća, novi predsjednik, Hašim Tači, jedva je izabran. Da li se može očekivati i veća radikalizacija, u očekivanju da počne sa radom sud za zločine OVK u Hagu i sprovođenje Briselskog sporazuma u vezi sa Zajednicom srpskih opština?*

KANDIĆ: Da ne zaboravimo najvažnije – Hašim Tači je izabran zahvajući kosovskim Srbima. Opozicija je protiv Hašima Tačija, protiv osnivanja Specijalnog suda za zločine OVK, i protiv Briselskog

U Pravidima Tribunala o postupku i dokazima piše da okrivljeni nije obavezan da prisustvuje izricanju presude. Problem za vlast u Beogradu će nastati ako Vojislav Šešelj dobije veću zatvorsku kaznu od dvije trećine izdržanih godina u pritvoru. U tom slučaju, Vlada ga mora predati hitno, bez oklijevanja, ali vjerovatnije je da će zatvorska kazna pokriti njegov pritvor. Ostaje da vidimo

sporazuma, a to znači da je protiv Amerike. U tome je prednost Hašima Tačija. On je prihvatio osnivanje Specijalnog suda pred kojim će se naći neki njegovi najbliži saradnici, a ni on nije zaštićen. Obični ljudi vole Ameriku, svesni su da je Amerika inicijator osnivanja Specijalnog suda, da je protiv blokade rada parlamenta i nereda koji pravi opozicija. EULEX

i dalje ostaje na Kosovu, pre svega, u vezi sa nestabilnom političkom situacijom.

MONITOR: *Učesnica ste antiratnih manifestacija u Srbiji i SFRJ tokom 90-ih, nedavno je obilježena 20-godišnjica od smrti književnice Biljane Jovanović, koja je bila jedna od „spiritus movensa“ tih događaja... Gdje su tragovi tih napora u sadašnjem vremenu, sem u krugovima prijatelja i posvećenika, ako posmatramo sve zemlje bivše Jugoslavije?*

KANDIĆ: Sećanje na Biljanu Jovanović svake godine dobija po neki nov element. Nema državnog učešća, sve je pod okriljem prijatelja, ali ima javnu dimenziju. Ove godine prijatelji su izdali knjigu sa nekim novim tekstovima o Biljani, priredena je izložba, ne onoliko lepa koliko je Biljana bila... Antiratne aktivnosti dobile su nove sadržaje, od kojih neke imaju trajnu vrednost. Mislim pre svega na regionalnu inicijativu osnivanja Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima (REKOM) i u okviru te inicijative dokumentovanje ljudskih gubitaka i logora, koje je odmaklo.

Nastasja RADOVIĆ